

ЗАКОН

О МЕТРОЛОГИЈИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређује се организација послова метрологије, законске мерне јединице и еталони Републике Србије, стављање на тржиште, односно испоручивање на тржиште, као и употреба мерила, оцењивање усаглашености мерила са прописаним захтевима, претходно упаковани производи, важење иностраних знакова и докумената, надзор, као и друга питања од значаја за метрологију.

Циљ

Члан 2.

Циљ овог закона је да обезбеди:

- 1) употребу мерних јединица усклађених са Међународним системом јединица;
- 2) јединствено мерење у Републици Србији и поверење у резултате мерења спроведених ради заштите потрошача, живота и здравља људи и животиња, заштите животне средине, опште безбедности и заштите природних ресурса;
- 3) следивост еталона Републике Србије до међународних еталона или националних еталона других држава;
- 4) слободну трговину и спречи непотребне препреке у трговини;
- 5) подршку и развој одговарајуће метролошке инфраструктуре која обезбеђује следивост мерних резултата;
- 6) усмеравање и финансирање метролошких истраживачких и развојних активности;
- 7) брзо, тачно и лако разумљиво саопштавање и преношење информација о метролошким питањима.

Примена

Члан 3.

Одредбе овог закона којима се уређује законска контрола мерила, примењују се на мерила која се употребљавају за мерења у области заштите здравља и опште безбедности, заштите животне средине, контроле и безбедности саобраћаја, као и у промету роба и услуга.

Одредбе овог закона којима се уређују услови за стављање мерила на тржиште, односно његово испоручивање на тржиште, као и употребу примењују се једнако на сва мерила без обзира на њихово порекло.

Одредбе овог закона примењују се и на област одбране, осим планирања, организовања, спровођења и надзора метролошке делатности која се обавља за специфичне потребе одбране, што уређује министар надлежан за послове одбране.

Доступност резултата мерења

Члан 4.

Резултати мерења која се врше, на захтев или за потребе државних органа, у јавном интересу, нарочито у области заштите здравља и опште безбедности, као и заштите животне средине доступни су правним и физичким лицима у складу са прописима којима се уређује доступност информација од јавног значаја.

Значење појмова

Члан 5.

Поједини појмови у смислу овог закона имају следеће значење:

1) *законске мерне јединице* су мерне јединице чија је примена обавезна у Републици Србији;

2) *еталон* представља реализацију дефиниције дате величине са наведеном вредношћу величине и придруженом мерном несигурношћу, тако да служи као референца;

3) *међународни еталон* је еталон признат од потписника међународног споразума;

4) *национални еталон* је еталон Републике Србије који је одлуком органа државне управе надлежног за послове метрологије признат као основа за додељивање вредности величине другим еталонима одређене величине;

5) *референтни материјал* је материјал довољно хомоген и стабилан у односу на одређена својства, који је установљен да одговара предвиђеној употреби у мерењу или испитивању називних својстава;

6) *сертификовани референтни материјал* је референтни материјал праћен сертификатом који обезбеђује једну или више одређених вредности особина са придруженим мерним несигурностима и доказом о следивости коришћењем валидних поступака;

7) *следивост* је особина резултата мерења помоћу које се тај резултат доводи у везу са наведеном референцом посредством непрекидног ланца еталонирања од којих свако доприноси утврђеној мерној несигурности;

8) *еталонирање* је поступак којим се, под одређеним условима, у првом кораку успоставља однос између вредности величина са мерним несигурностима које остварују еталони, и одговарајућих показивања са придруженим мерним несигурностима, а у другом кораку, те се информације користе за успостављање односа за добијање резултата мерења из показивања;

9) *мерило* је уређај који се користи за мерења, сам или у склопу са једним или више допунских уређаја;

10) *законска метролошка контрола* су активности законске метрологије које обухватају: законску контролу мерила, метролошки надзор и метролошку експертизу;

11) *законска контрола мерила* обухвата све законске активности којима подлежу мерила као што су оцењивање усаглашености, одобрење типа, оверавање мерила и друго;

12) *метролошки надзор* је поступак законске метролошке контроле којим се проверава испуњеност прописаних захтева;

13) *метролошка експертиза* обухвата службени преглед мерила који служи као доказ при доношењу одлука у поступцима пред судом или другим органима;

14) *оцењивање усаглашености мерила* је свака активност којом се утврђује да ли је појединачно мерило, партија мерила или произведена серија мерила усаглашена са свим прописаним захтевима који се примењују на тај тип мерила;

15) *нормативни документ* је документ Међународне организације за законску метрологију (International Organization of Legal Metrology) којим се потврђује претпоставка о усаглашености са прописаним битним захтевима, а који је објављен у Службеном гласнику Европске Уније;

16) *испитивање типа* је поступак оцењивања усаглашености једног или више узорака одређеног типа мерила чији је резултат извештај и/или сертификат о испитивању;

17) *одобрење типа* је одлука којом се потврђује да је одређени тип мерила усаглашен са одговарајућим прописаним захтевима, а која се доноси након претходно спроведеног поступка испитивања типа мерила, и на основу које се издаје уверење о одобрењу типа мерила;

18) *оверавање мерила* подразумева преглед чији је резултат означавање (жигосање) мерила, односно издавање уверења о оверавању мерила;

19) *исправа о усаглашености* је сертификат или други документ којим се потврђује усаглашеност мерила са прописаним захтевима;

20) *претходно упаковани производи* су производи који су упаковани без присуства купца, при чему се количина тих производа не може променити без промене паковања, односно без отварања паковања при чему настаје видно оштећење;

21) *дистрибуција времена* је пренос законског времена од националног еталона времена и фреквенције Републике Србије до корисника на територији Републике Србије;

22) *стављање на располагање мерила, претходно упакованих производа и мерних боца* је свака испорука ових производа ради дистрибуције, потрошње или употребе, са или без накнаде;

23) *стављање на тржиште* је прва испорука мерила, претходно упакованих производа и мерних боца на тржиште Републике Србије;

24) *поправка мерила* је скуп технолошких поступака којима се мерило или његови склопови, подсклопови и саставни делови, укључујући механичка оштећења и софтвер доводе из стања у отказу у исправно стање тако да могу обављати захтевану техничку функцију;

25) *преправка мерила* је активност којом се мењају неке техничке или метролошке карактеристике којима се угрожава усаглашеност мерила са прописаним захтевима, након чега се мора спровести делимично или поновно испитивање типа мерила, односно оцењивање усаглашености мерила.

Други појмови који се употребљавају у овом закону, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законима којима се уређују технички захтеви за производе, стандардизација и општа безбедност производа.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВА МЕТРОЛОГИЈЕ

Обављање послова метрологије

Члан 6.

Послове метрологије, у смислу овог закона, у Републици Србији обављају:

- 1) министарство надлежно за послове метрологије (у даљем тексту: Министарство);
- 2) орган управе надлежан за послове метрологије, односно Дирекција за мере и драгоцене метале (у даљем тексту: Дирекција);
- 3) привредни субјекти и друга правна лица која су овлашћена за обављање послова оверавања мерила (у даљем тексту: овлашћена тела);
- 4) привредни субјекти и друга правна лица именована за обављање послова оцењивања усаглашености мерила са прописаним захтевима (у даљем тексту: именована тела);
- 5) именовани носиоци националних еталона.

Дирекција

Члан 7.

Дирекција има својство правног лица, са правима и дужностима утврђеним законом.

Седиште Дирекције је у Београду.

Дирекција има своје организационе делове са седиштем у Београду, Крушевцу, Нишу, Новом Саду, Зрењанину и Суботици.

Члан 8.

Дирекција обавља следеће послове:

- 1) стара се о систему законских мерних јединица у Републици Србији;
- 2) развија, остварује, проглашава, чува, одржава, усавршава еталоне Републике Србије;
- 3) усклађује и надзире рад именованих носилаца националних еталона;
- 4) обезбеђује метролошку следивост;
- 5) истраживање и развој у области метрологије;
- 6) спроводи испитивање претходно упакованих производа, ради провере испуњености метролошких захтева;
- 7) представља Републику Србију у међународним и регионалним метролошким организацијама, обезбеђује извршавање обавеза које произлазе из чланства у тим организацијама, и успоставља сарадњу у области метрологије;

- 8) врши метролошки надзор;
- 9) овлашћивања привредних субјеката и других правних лица за обављање послова оверавања мерила;
- 10) надзире рад овлашћених тела;
- 11) оцењивања усаглашености мерила;
- 12) одлучује у управним поступцима из области метрологије;
- 13) обавља послове метролошке експертизе;
- 14) припрема стратегију и прописе из области метрологије;
- 15) води регистар мерила која подлежу законској контроли и друге прописане евиденције;
- 16) обезбеђује метролошке информације и издаје службено гласило;
- 17) дистрибуције времена;
- 18) пружа стручну помоћ и врши обуке за обављање послова у области метрологије;
- 19) бави се издавачком делатношћу;
- 20) обавља и друге послове из области метрологије у складу са законом.

Осим послова из става 1. тач. 1) до 19) овог члана Дирекција обавља и послове оверавања мерила за чије оверавање није прописано да их обављају овлашћена тела, односно за чије оверавање нема овлашћених тела.

Овлашћена тела

Члан 9.

Привредни субјекти и друга правна лица могу обављати послове оверавања мерила ако испуњавају услове, а нарочито у погледу:

- 1) регистрације у одговарајућем регистру;
- 2) поседовања сертификата о акредитацији;
- 3) стеченог образовања, односно стручне оспособљености запослених и других ангажованих лица у одговарајућој области за коју се привредни субјект и друго правно лице овлашћује, што се доказује положеним стручним испитом;
- 4) просторија и опреме за рад;
- 5) независности и непристрасности у односу на лица повезана са мерилом које је предмет оверавања;
- 6) вођења евиденције о захтевима за оверавање мерила, планираним и извршеним прегледима и жигосањима мерила, као и њеног достављања Дирекцији;
- 7) начина чувања, евидентирања и раздуживања државних жигова;
- 8) поступања по приговорима и жалбама на рад и донете одлуке;
- 9) поверљивости, односно чувања пословне тајне;
- 10) осигурања од одговорности за штету причињену трећим лицима у вези са пословима оверавања мерила.

Министар надлежан за послове метрологије (у даљем тексту: Министар) ближе прописује услове које привредни субјект треба да испуњава у погледу просторија, опреме и запослених и других ангажованих лица за обављање послова оверавања мерила, као и начин испуњавања услова из става 1. овог члана.

Министар прописује програм полагања стручног испита из става 1. тачка 3) овог члана, као и услове и начин полагања тог испита.

Члан 10.

Дирекција решењем утврђује испуњеност услова за обављање послова оверавања мерила из члана 9. овог закона.

При доношењу решења из става 1. овог члана сматраће се да привредни субјект, односно друго правно лице испуњава услове у погледу компетентности, поверљивости, независности и непристрасности запослених и ангажованих лица, као и услове у погледу просторија и опреме за рад ако је обим послова прегледа и испитивања мерила у целости покривен обимом послова садржаних у акту о акредитацији, који је то правно лице прибавило у поступку акредитације.

Захтев за утврђивање испуњености услова из става 1. овог члана подноси привредни субјект и друго правно лице Дирекцији.

Решење из става 1. овог члана издаје се на период од три године.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба Министарству, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Дирекција ће укинути овлашћење за обављање послова оверавања мерила уколико овлашћено тело престане да испуњава прописане услове, као и уколико не обавља послове оверавања мерила у складу са овим законом и другим прописима у области метрологије.

Овлашћено тело подноси захтев за обнављање решења из става 1. овог члана најкасније три месеца пре истека периода на који је решење издато.

Ако Дирекција не одлучи по поднетом захтеву у року од 60 дана од дана подношења захтева из става 7. овог члана, а најкасније до дана истека периода на који је решење издато, овлашћено тело може да настави да обавља послове оверавања мерила на основу постојећег решења.

На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на поступак доношења решења о овлашћивању, обнављању овлашћивања, односно укидању овлашћења примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Трошкове оверавања мерила које спроводи овлашћено тело сноси подносилац захтева за оверавање мерила у висини која је одређена ценовником, који утврђује овлашћено тело уз сагласност Министарства, а на основу критеријума које ближе уређује Министар.

Ценовник из става 10. овог члана овлашћено тело дужно је да достави Министарству, ради добијања сагласности, у року од месец дана од дана добијања решења о овлашћивању.

Сваку измену ценовника из става 10. овог члана овлашћено тело дужно је да достави Министарству, ради добијања сагласности.

Послове оверавања мерила овлашћено тело обавља као поверене послове.

III. ОБАВЕЗЕ ОВЛАШЋЕНОГ ТЕЛА

Члан 11.

Овлашћено тело дужно је да:

- 1) обавља послове оверавања мерила у складу са прописима и решењем о овлашћивању;
- 2) одмах обавести Дирекцију о свим променама које би могле утицати на испуњеност прописаних услова, као и о свим променама података о овлашћеном телу;
- 3) води и редовно доставља Дирекцији евиденције о овереним мерилима, као и о мерилима чије је оверавање одбијено;
- 4) у прописаним роковима и на прописан начин Дирекцији доставља податке за упис овереног мерила у регистар мерила која подлежу законској контроли;
- 5) престане са обављањем послова оверавања мерила у периоду суспензије акта о акредитацији.

Члан 12.

Евиденција из члана 11. став 1. тачка 3) овог закона нарочито садржи податке о:

- 1) имену и адреси, односно пословном имену и седишту подносиоца захтева за оверавање мерила;
- 2) власнику, односно кориснику мерила и његовој адреси;
- 3) називу, типу, серијском броју, као и специфичностима мерила;
- 4) датуму планираног прегледа;
- 5) датуму извршеног прегледа и оверавања мерила;
- 6) постављеним жиговима, односно издатим уверењима о оверавању мерила;
- 7) издатим решењима о одбијању оверавања мерила.

Овлашћено тело дужно је да евиденцију из става 1. овог члана чува у периоду важења жига, а најмање три године.

На захтев Дирекције, овлашћено тело дужно је да Дирекцији достави евиденцију из става 1. овог члана, као и друге податке.

Министар ближе прописује садржину и образац евиденције из става 1. овог члана као и начин вођења те евиденције.

Члан 13.

Дирекција ће укинути решење о овлашћивању ако се на основу обавештења из члана 11. тачка 2) овог закона утврди да је овлашћено тело престало да испуњава прописане услове.

Дирекција ће у целости или делимично укинути решење о овлашћивању и ако овлашћено тело у целости или делимично:

- 1) не испуњава прописане услове утврђене на основу записника метролошког инспектора;

2) послове оверавања мерила не обавља на прописан начин, у складу са овим законом;

3) показује недостатке из члана 52. став 3. овог закона у обављању послова за које је овлашћено;

4) достави обавештење Дирекцији да престаје да обавља послове оверавања мерила, пре истека периода на који је издато решење о овлашћивању.

Поред разлога из става 2. овог члана Дирекција ће укинути, односно изменити решење о овлашћивању уколико је овлашћеном телу измењен обим акредитације.

Овлашћено тело које достави обавештење из става 2. тачка 4) овог члана дужно је да послове оверавања мерила обавља до доношења решења о укидању решења о овлашћивању.

Овлашћено тело коме је укинуто решење из разлога из става 2. тач. 1) и 3) овог члана, не може поднети нови захтев за овлашћивање у року од једне године од дана доношења решења о укидању решења о овлашћивању, односно из разлога из става 2. тачка 2) овог члана у року од три године од дана доношења решења о укидању решења о овлашћивању.

Вођење Регистра овлашћених тела

Члан 14.

Министарство као јавну књигу води регистар овлашћених тела за оверавање мерила.

Дирекција ће одмах обавестити Министарство о свим променама података о овлашћеном телу, а у вези са обавезом овлашћеног тела из члана 11. тачка 2) овог закона.

Начин овлашћивања, вођење регистра овлашћених тела, као и друга питања везана за рад овлашћених тела ближе уређује Министар.

IV. МЕТРОЛОШКИ САВЕТ

Члан 15.

Ради давања стручних мишљења и учествовања у реализацији пројектних задатака из области метрологије Влада оснива Метролошки савет као стручно саветодавно тело.

Метролошки савет:

1) даје стручна мишљења у погледу развоја метролошког система Републике Србије;

2) предлаже научне и образовне активности у области метрологије;

3) предлаже приоритете у научним истраживачко-развојним пројектима у области метрологије.

Метролошки савет на захтев Дирекције даје стручна образложења, односно мишљења поводом објављених метролошких информација које су од јавног интереса.

У Метролошки савет именују се истакнути стручњаци из области метрологије, представници министарстава и представници заинтересованих страна.

Метролошки савет има председника и најмање шест чланова.

Метролошки савет доноси пословник о раду.

Стручне и административне послове за потребе Метролошког савета врши Дирекција.

V. ЗАКОНСКЕ МЕРНЕ ЈЕДИНИЦЕ

Члан 16.

Законске мерне јединице које се употребљавају у Републици Србији су:

1) јединице Међународног система јединица (Systeme International d'Units, SI);

2) јединице које нису обухваћене Међународним системом јединица, а које се могу користити у складу са овим законом.

Законске мерне јединице из става 1. овог члана, њихове називе, ознаке као и начин њихове употребе ближе уређује Влада.

VI. ЕТАЛОНИ

Еталони Републике Србије

Члан 17.

Еталон Републике Србије је еталон који је одлуком о проглашењу признат као основа за додељивање вредности величине другим еталонима исте величине и помоћу кога се најтачније остварује одређена SI јединица у Републици Србији (у даљем тексту: национални еталон).

Одлуку из става 1. овог члана доноси директор Дирекције.

Дирекција развија, остварује, проглашава, чува, одржава и усавршава националне еталоне и обезбеђује њихову следивост до међународног нивоа.

Национални еталони морају бити следиви до одговарајуће референце, односно међународних еталона или националних еталона других држава са одговарајућим метролошким карактеристикама.

Министар ближе прописује услове и начин утврђивања испуњености услова за признавање националних еталона за поједине величине из става 1. овог члана, начин провере испуњавања тих услова, садржај одлуке о проглашењу националног еталона, као и услове и начин укидања одлуке о проглашењу националног еталона.

VII. ИМЕНОВАНИ НОСИОЦИ НАЦИОНАЛНИХ ЕТАЛОНА

Члан 18.

Директор Дирекције може одлуку из члана 17. став 1. овог закона донети и за еталон који се чува, одржава и чије се метролошке карактеристике унапређују од стране другог органа државне управе, односно другог правног лица.

Одлуком из става 1. овог члана директор Дирекције именује за носиоца националног еталона одређене SI јединице други орган државне управе, односно друго правно лице.

Орган државне управе, односно друго правно лице, именује се за носиоца националног еталона ако испуњава прописане услове, а нарочито у погледу:

- 1) стручне оспособљености запослених и других ангажованих лица;
- 2) просторија и опреме за рад;
- 3) обезбеђења следивости до међународног еталона или националних еталона других држава;
- 4) система менаџмента квалитетом.

Министар ближе прописује начин и услове за признавање националних еталона за поједине величине из става 1. овог члана, услове и начин за именовање носиоца националног еталона, услове и начин коришћења националног еталона, садржај одлуке о проглашењу националног еталона и именовању носиоца националног еталона, услове и начин укидања одлуке о проглашењу националног еталона и именовању носиоца националног еталона.

VIII. ЗАКОНСКА КОНТРОЛА МЕРИЛА

Члан 19.

Законска контрола мерила користи се у функцији:

- 1) промета роба и услуга;
- 2) заштите здравља људи и животиња и опште безбедности;
- 3) заштите животне средине и природних ресурса;
- 4) контроле и безбедности саобраћаја;
- 5) провере претходно упакованих производа и боца као мерних посуда.

Министар ближе прописује врсте мерила из става 1. овог члана за које је прописано спровођење поступка оцењивања усаглашености, одобрења типа мерила, односно оверавање мерила, временске интервале периодичног оверавања тих мерила, врсте мерила чије оверавање обавља Дирекција, врсте мерила чије оверавање обављају овлашћена тела.

IX. СТАВЉАЊЕ МЕРИЛА НА ТРЖИШТЕ

Члан 20.

Мерило се ставља на тржиште ако је усаглашено са прописаним захтевима, ако је његова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако је означено у складу са прописима и ако га прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Министар за поједина мерила ближе прописује захтеве, поступке оцењивања усаглашености или комбинацију поступака оцењивања усаглашености, означавање, исправе о усаглашености и документацију из става 1. овог члана.

Пропис из става 2. овог члана може се позвати на српски стандард у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, као и на нормативни документ.

Министар саставља списак стандарда, односно нормативних докумената из става 2. овог члана који се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Именована тела

Члан 21.

Ако је прописом из члана 20. став 2. овог закона утврђено да оцењивање усаглашености спроводи именовано тело, тим актом се утврђују и услови које то тело мора да испуни.

На начин утврђивања испуњености услова за именовања, начин именовања и рада именованог тела, вођење регистра именованих тела за оцењивање усаглашености мерила, пријављивање именованих тела за оцењивање усаглашености мерила одговарајућој међународној организацији, као и на услове и начин одузимања именовања, надзор над радом именованих тела, као и друге послове у вези са именовањем, примењују се одредбе закона којим се уређују технички захтеви за производе.

Одобрење типа мерила

Члан 22.

Ако се у прописаном поступку одобрења типа утврди да одређени тип мерила испуњава прописане захтеве Дирекција издаје уверење о одобрењу типа мерила.

Ако се након спроведеног поступка одобрења типа мерила утврди да тај тип мерила није усклађен са прописаним захтевима решењем се одбија издавање уверења о одобрењу типа мерила.

Уверење о одобрењу типа мерила се издаје на захтев домаћег произвођача, овлашћеног увозника, односно овлашћеног дистрибутера страног произвођача мерила.

Уверење из става 1. овог члана објављује се у службеном гласилу Дирекције, као и обавештење о повлачењу уверења.

Ако се накнадно утврди да мерило не испуњава прописане захтеве Дирекција ће укинути уверење о одобрењу типа мерила.

На акте из ст. 1, 2. и 5. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања тих аката.

На поступак одобрења типа мерила примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није другачије уређено.

Министар ближе уређује услове и начин одобрења типа мерила, техничку документацију коју је потребно приложити, број мерила истог типа који треба доставити, садржај и начин чувања извештаја о спроведеним испитивањима, начин означавања одобреног типа мерила, начин чувања техничке документације и испитаних мерила, као и услове и начин измене и допуне, односно повлачења издатог уверења о одобрењу типа мерила.

Оверавање мерила

Члан 23.

Оверавање мерила врши овлашћено тело, односно Дирекција након спроведеног поступка прегледа мерила чиме се потврђује да је мерило у складу са одобреним типом мерила, односно да испуњава прописане метролошке захтеве.

Уколико овлашћено тело, односно Дирекција утврди да одређено мерило није у складу са одобреним типом мерила, односно да не испуњава прописане метролошке захтеве, доноси решење којим одбија оверавање мерила.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Министарству, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Оверавање мерила може бити прво, периодично или ванредно.

Овлашћено тело, односно Дирекција дужно је да, на захтев власника, односно корисника мерила, изда уверење о оверавању мерила и када је то мерило жигосано.

На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на поступак оверавања мерила, издавања уверења о оверавању мерила, примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Министар ближе прописује начин и услове оверавање мерила, документацију у поступку оверавања, као и начин, услове и рокове чувања потребне документације.

Прво оверавање мерила

Члан 24.

Првом оверавању подлежу нова мерила за која је претходно спроведен поступак испитивања типа, односно издато уверење о одобрењу типа.

Првом оверавању подлежу и нова мерила за која није издато уверење о одобрењу типа у складу са прописом из члана 19. став 2. овог закона.

Мерило на прво оверавање подноси домаћи произвођач, овлашћени увозник, односно овлашћени дистрибутер.

Х. МЕРИЛА У УПОТРЕБИ

Члан 25.

Мерила се употребљавају у складу са њиховом наменом и морају испуњавати прописане захтеве.

Резултати мерења добијени употребом мерила из става 1. овог члана морају бити следиви до националних еталона или до националних еталона других држава.

Министар прописује захтеве за мерила, натписе и ознаке на мерилима, начин утврђивања испуњености тих захтева, карактеристике опреме за утврђивање испуњености захтева, садржину обрасца за резултате испитивања, односно мерења, као и методе мерења.

Обавезе власника, односно корисника мерила

Члан 26.

Власници, односно корисници мерила дужни су да:

1) постављају и користе мерила на начин којим се обезбеђује прописана тачност мерења и у том смислу одговорни су за техничку исправност мерила и тачност мерних резултата;

2) одржавају мерила у техничком стању које обезбеђује тачност мерења;

3) подnose на оверавање мерила у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;

4) воде евиденцију о мерилима која садржи нарочито податке о почетку употребе мерила, као и о одржавању и оверавању мерила у употреби, у складу са прописима.

Лица из става 1. овог члана дужна су да мерило које више не употребљавају на видном месту означе ознаком: „мерило није у употреби”.

Периодично оверавање мерила

Члан 27.

Периодичном оверавању подлежу мерила која су у употреби.

Периодично оверавање мерила спроводи се периодично, у прописаним временским интервалима за одређену врсту мерила.

Мерило на периодично оверавање подноси власник, односно корисник мерила.

За периодично оверавање бројила електричне енергије, водомера, гасомера и мерила која коригују запремину течности односно гаса, коректора и мерила топлотне енергије одговорна су лица која продају воду, односно лица одговорна за мерење електричне и топлотне енергије и природног гаса, у складу са прописима којима се уређују ове области.

Ванредно оверавање мерила

Члан 28.

Ванредном оверавању подлежу мерила на којима је због квара, односно других техничких недостатака, у року важења државног жига, извршена поправка, као и мерила за која периодично оверавање није извршено у прописаном року.

Лице које је извршило поправку мерила из става 1. овог члана дужно је да поднесе мерило на ванредно оверавање.

Означавање при оверавању мерила

Члан 29.

При оверавању мерила у Републици Србији мерила се означавају државним жиговима.

Министар прописује врсту, облик и начин стављања државних жигова, који се употребљавају при оверавању мерила, рок њиховог важења, као и ближи облик и садржај уверења о оверавању мерила и уверења о одобрењу типа мерила.

Престанак важења жига, односно уверења о оверавању мерила

Члан 30.

Жиг на мерилу, односно уверење о оверавању мерила престаје да важи, ако је:

- 1) истекао рок на који је мерило оверено;
- 2) на мерилу извршена преправка, односно поправка која може утицати на његове метролошке карактеристике;
- 3) мерило оштећено на такав начин да је могло изгубити неко својство битно за оверавање;
- 4) жиг уништен, уклоњен, промењен или на било који други начин оштећен;
- 5) мерило променом места уградње изгубило своје метролошке карактеристике.

Мерило чији је жиг односно уверење о оверавању мерила престао да важи не сме се употребљавати.

Еталони и референтни материјали

Члан 31.

За оверавање мерила употребљавају се еталони, односно референтни материјали за које је обезбеђена метролошка следивост на одговарајући начин.

Ванредни преглед мерила у употреби

Члан 32.

У случају сумње у исправност мерила, заинтересовано лице може тражити од Дирекције ванредни преглед мерила и издавање извештаја о прегледу.

Трошкове ванредног прегледа мерила сноси подносилац захтева, ако оверено мерило са важећим жигом задовољава прописане метролошке захтеве.

Трошкове ванредног прегледа мерила сноси лице које је одговорно за редовно оверавање мерила, ако мерило не задовољава прописане метролошке захтеве.

Министар прописује начин ванредног прегледа мерила, садржај и рок чувања извештаја о прегледу.

XI. МЕТРОЛОШКА ЕКСПЕРТИЗА

Члан 33.

Метролошку експертизу спроводи Дирекција, након чега издаје извештај о извршеном прегледу.

Трошкове метролошке експертизе сноси подносилац захтева.

Министар ближе прописује садржај и поступак спровођења метролошке експертизе.

XII. ПРЕТХОДНО УПАКОВАНИ ПРОИЗВОДИ

Члан 34.

Претходно упаковани производи могу се ставити на тржиште или складиштити са намером стављања на тржиште само ако испуњавају прописане метролошке захтеве.

Претходно упакованим производима у смислу овог закона не сматрају се бесплатни узорци који се као претходно упаковани производи користе у маркетингу и пружању услуга.

Пакер, овлашћени заступник пакера, односно увозник претходно упакованих производа дужан је да обезбеди спровођење прописаног поступка утврђивања испуњености прописаних метролошких захтева, као и документацију којом се потврђује да претходно упаковани производи испуњавају прописане захтеве и њено стављање на располагање надлежном органу.

Министар ближе прописује начин и поступак испитивања претходно упакованих производа ради провере испуњености метролошких захтева, захтеве за опрему која се користи приликом мерења стварне количине претходно упакованих производа, метролошке захтеве које морају да испуне количине претходно упакованих производа, начин означавања количина и дозвољена одступања стварних количина од означених називних количина.

Знак усаглашености количине претходно упакованог производа са метролошким захтевима

Члан 35.

Пакер, односно овлашћени заступник пакера, односно увозник може да стави знак усаглашености количине претходно упакованог производа са метролошким захтевима само након спроведеног прописаног поступка утврђивања испуњености тих захтева.

Пакер, овлашћени заступник пакера, односно увозник претходно упакованих производа који су означени знаком усаглашености мора доставити Дирекцији писмено обавештење о таквим производима.

Дирекција на основу обавештења из става 2. овог члана одобрава употребу знака усаглашености количине претходно упакованог производа са метролошким захтевима и води евиденцију о томе.

Обавезу из става 2. овог члана имају и пакери који имају намеру да знаком усаглашености означе претходно упаковани производ, односно сви они који користе знак усаглашености количине претходно упакованог производа са метролошким захтевима.

Пакер, овлашћени заступник пакера, односно увозник претходно упакованог производа који је означен знаком усаглашености количине претходно упакованог производа са метролошким захтевима је у обавези да осигура испуњеност посебних захтева прописаних за количину, означавање, документовање усаглашености количине претходно упакованих производа са метролошким захтевима, као и захтева за опрему која се користи у производњи и интерној контроли количине претходно упакованих производа.

Министар прописује величину и облик знака усаглашености количине претходно упакованог производа, начин постављања тог знака, прописани поступак утврђивања испуњености метролошких захтева, као и начин и услове

документовања усаглашености количине претходно упакованог производа са метролошким захтевима.

Ванредно испитивање усаглашености претходно упакованих производа са метролошким захтевима

Члан 36.

Ванредно испитивање претходно упакованих производа ради провере усаглашености са прописаним метролошким захтевима и одредбама овог закона спроводи Дирекција на захтев надлежног органа, физичког или правног лица.

Мерне боце

Члан 37.

Мерне боце су боце које имају таква метролошка својства да њихов садржај може бити измерен са довољном тачношћу када су напуњене до одређеног нивоа или до одређеног процента укупне запремине.

Мерне боце могу се ставити на тржиште или складиштити са намером стављања на тржиште само када испуњавају прописане метролошке захтеве, када имају прописане натписе и када су означене знаком произвођача и знаком усаглашености.

Знак произвођача којим се на јасан и недвосмислен начин произвођач идентификује одобрава Дирекција на захтев произвођача.

Дирекција, у складу са правилима потврђених међународних споразума чији је потписник Република Србија, пријављује надлежним органима из тих споразума знак произвођача који је одобрила.

Мерне боце које су намењене за стављање на тржиште подлежу статистичким проверама испуњености прописаних метролошких захтева које се врше узорковањем.

Министар ближе прописује захтеве за мерне боце, допуштена одступања запремине, начин и услове одобравања знака произвођача, величину и облик знака усаглашености, као и натписе и ознаке на боцама као мерним посудама.

XIII. ВАЖЕЊЕ ИНОСТРАНИХ ЗНАКОВА И ДОКУМЕНАТА

Члан 38.

У Републици Србији важе исправе и знаци усаглашености мерила, као и уверења о одобрењу типа мерила, уверења о првом оверавању мерила и жигови, издати у иностранству, ако су издати у складу са закљученим међународним уговором чији је потписник Република Србија.

Поред исправа и знакова усаглашености мерила из става 1. овог члана, у Републици Србији Дирекција, односно именовано тело могу прихватити и резултат испитивања мерила која су спроведена од стране иностраних тела за оцењивање усаглашености ако обезбеђују испуњеност захтева и поступака који су у Републици Србији прописани за та мерила.

XIV. ФИНАНСИРАЊЕ И ТАКСЕ

Извори финансирања

Члан 39.

Дирекција се финансира из:

- 1) буџета Републике Србије и
- 2) других извора, у складу са законом.

Таксе

Члан 40.

За спровођење оверавања мерила, метролошких експертиза, испитивања типа мерила, испитивања претходно упакованих производа и мерних боца ради провере испуњености метролошких захтева и других послова које спроводи Дирекција у складу са овим законом плаћају се таксе.

Висина такси из става 1. овог члана иста је за страна и домаћа лица.

Висину и начин плаћања такси из става 1. овог члана утврђује Влада.

Таксе из става 1. овог члана уплаћују се на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике Србије.

XV. НАДЗОР

Члан 41.

Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

Метролошки надзор

Члан 42.

Метролошки надзор обухвата надзор над мерилима, претходно упакованим производима и мерним боцама који се стављају на тржиште и надзор над мерилима у употреби, као и надзор над правилном употребом законских мерних јединца.

Метролошки надзор у смислу овог закона врши Дирекција преко лица овлашћених за вршење метролошког надзора (у даљем тексту: метролошки инспектор).

Метролошки инспектор мора имати положен стручни испит за метролошког инспектора.

Министар ближе прописује садржај и начин спровођења стручног испита из става 3. овог члана.

Члан 43.

Метролошки инспектор мора имати службену легитимацију.

Министар ближе прописује образац и садржину легитимације из става 1. овог члана, услове под којима се легитимација издаје, престаје да важи, начин на који се уништава легитимација која је престала да важи, као и начин вођења евиденције о издатим службеним легитимацијама.

Члан 44.

У вршењу метролошког надзора метролошки инспектор има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је мерило које је стављено на тржиште усаглашено са прописаним захтевима;
- 2) да ли је усаглашеност мерила са прописаним захтевима оцењена према прописаном поступку и да ли је означено у складу са прописима;
- 3) да ли мерило прати прописана исправа о усаглашености и друга прописана документација;
- 4) да ли мерило које је у употреби испуњава услове прописане овим законом и другим прописима донетим на основу овог закона;
- 5) да ли власник, односно корисник мерила поставља и користи то мерило на начин којим се обезбеђује прописана тачност мерења;
- 6) да ли власник, односно корисник мерила то мерило одржава у техничком стању које обезбеђује тачност мерења и да ли води евиденцију о мерилу;
- 7) да ли је спроведено прво, односно периодично оверавање мерила;
- 8) да ли је на мерилу које је у употреби престао да важи жиг, односно уверење о оверавању мерила;
- 9) да ли је мерило након поправке поднето на ванредно оверавање мерила;
- 10) да ли је на претходно упакованом производу који је стављен на тржиште називна количина означена тачно, јасно и недвосмислено;
- 11) да ли стварна количина претходно упакованих производа одступа од називне количине;
- 12) да ли су претходно упаковани производи означени знаком усаглашености на прописани начин;
- 13) да ли мерна боца која је стављена на тржиште испуњава прописане метролошке захтеве и да ли је означена прописаним ознакама и натписима;
- 14) да ли се употребљавају законске мерне јединице прописане овим законом или прописима донетим на основу овог закона.

Члан 45.

Надзор над мерилима, претходно упакованим производима и мерним боцама који су стављени на тржиште врши Дирекција.

Ако се у вршењу надзора из става 1. овог члана утврди да мерила, претходно упаковани производи и мерне боце не испуњавају прописане услове метролошки инспектор наложиће отклањање утврђених неправилности и недостатака у одређеном року и привремено забранити стављање на тржиште мерила, претходно упакованих производа и мерних боца до отклањања утврђених неправилности.

Ако недостаци из става 2. овог члана не буду отклоњени у одређеном року, метролошки инспектор донеће решење о повлачењу са тржишта мерила, претходно упакованих производа и мерних боца.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Жалба из става 4. овог члана не задржава извршење решења.

Члан 46.

Надзор над мерилима која су у употреби врши Дирекција.

Ако се у вршењу надзора из става 1. овог члана утврди да мерило у употреби не испуњава услове прописане овим законом или прописима из области метрологије метролошки инспектор наложиће отклањање утврђених неправилности и недостатака у одређеном року и привремено забранити употребу мерила до отклањања утврђених неправилности.

Ако недостаци из става 2. овог члана не буду отклоњени у одређеном року, метролошки инспектор донеће решење којим се забрањује употреба мерила.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Жалба из става 4. овог члана не задржава извршење решења.

Члан 47.

Начин вршења метролошког надзора ближе уређује Влада.

Члан 48.

Надлежни царински орган дужан је да сарађује са другим надлежним органима у вези са контролом мерила увезених на тржиште Републике Србије узајамним пружањем информација.

Надзор над радом именованих и овлашћених тела

Члан 49.

Надзор над радом именованих тела врши Министарство.

Члан 50.

Надзор над радом овлашћених тела у складу са овим законом врши Дирекција.

Члан 51.

У вршењу надзора проверава се:

- 1) да ли овлашћено тело испуњава прописане услове;
- 2) да ли је овлашћено тело обавестило Дирекцију о промени која би могла утицати на испуњеност прописаних услова;
- 3) да ли овлашћено тело приликом оверавања мерила врши преглед мерила према прописаном поступку и начину прегледа мерила, а у складу са планираним датумом прегледа из евиденције;
- 4) да ли овлашћено тело обавља оверавање мерила у складу са прописаним условима;
- 5) да ли овлашћено тело за преглед мерила које оверава употребљава еталоне, односно референтне материјале за које је обезбеђена метролошка следивост на одговарајући начин;

6) да ли овлашћено тело има и чува документацију на прописани начин и у прописаним роковима;

7) да ли овлашћено тело обавља послове оверавања мерила у периоду суспензије акта о акредитацији.

Члан 52.

Ако се утврди да овлашћено тело или део тог овлашћеног тела не ради у складу са прописима наложиће се отклањање утврђених неправилности и недостатака у одређеном року.

Ако у року из става 1. овог члана овлашћено тело не отклони утврђене неправилности, односно не достави Дирекцији доказ о томе, Дирекција ће укинути решење о овлашћивању, у целости или делимично.

Дирекција ће без одређивања рока за отклањање утврђених неправилности и недостатака укинути решење о овлашћивању у целости или делимично, ако се утврди:

1) да овлашћено тело није раздужило све државне жигове које је задужило од Дирекције, односно да је изгубило важећи државни жиг, осим у случају више силе;

2) да је овлашћено тело поновило утврђену неправилност која битно утиче на поступак оверавања мерила;

3) да је овлашћено тело обављало послове оверавања мерила у периоду суспензије акта о акредитацији.

Против решења из ст. 2. и 3. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења.

Овлашћено тело брише се из регистра овлашћених тела на основу коначног решења о укидању решења о овлашћивању.

XVI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 53.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник а новчаном казном од 50.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

1) ако не употребљава законске мерне јединице које су прописане овим законом или прописима донесеним на основу овог закона (члан 16);

2) ако стави на тржиште мерило које није усаглашено са прописаним захтевима, чија усаглашеност није оцењена према прописаном поступку, које није означено у складу са прописима и које не прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација (члан 20);

3) ако не употребљава мерила на прописан начин којим се осигурава тачност мерења, ако не одржава мерило у техничком стању које обезбеђује тачност мерења и не води евиденцију о његовом одржавању и оверавању (члан 26);

4) ако не обезбеди прво, периодично, односно ванредно оверавање мерила (чл. 24, 27. и 28);

5) ако употребљава мерило чији је жиг, односно уверење о оверавању мерила престао да важи (члан 30);

6) ако стави на тржиште или складишти са намером стављања на тржиште претходно упаковане производе чија називна количина није означена тачно, јасно и недвосмислено или када њихова стварна количина одступа од означене називне количине (члан 34);

7) ако стави на тржиште или складишти са намером стављања на тржиште претходно упаковане производе који нису означени знаком усаглашености на прописани начин (члан 35);

8) ако стави на тржиште мерну боцу која не испуњава прописане метролошке захтеве и није означена прописаним ознакама и натписима (члан 37);

9) ако метролошком инспектору не омогући несметано обављање надзора и не пружи потребне податке и увид у пословну документацију (чл. 44, 51. и 52).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 500 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

XVII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54.

Подзаконски акти из члана 9. ст. 2. и 3, члана 10. став 10. и члана 14. став 3. овог закона, донеће се најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти из члана 12. став 4, члана 16. став 2, члана 17. став 5, члана 18. став 4, члана 19. став 2, члана 20. став 2, члана 22. став 8, члана 23. став 7, члана 29. став 2, члана 32. став 4, члана 33. став 3, члана 34. став 4, члана 35. став 6, члана 37. став 6, члана 40. став 3, члана 42. став 4, члана 43. став 2. и члана 47. овог закона донеће се најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 55.

До доношења подзаконских аката прописаних овим законом примењиваће се прописи донети на основу Закона о метрологији („Службени гласник РС”, број 30/10), уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 56.

Сертификати и уверења о одобрењу типа и оверавању мерила, као и ознаке, односно жигови издати до дана ступања на снагу овог закона важе до истека рока на који су издати.

Решења која се односе на овлашћивање привредних субјеката и других правних лица за обављање послова оверавања мерила, као и на признавање важења иностраних уверења, жигова и знакова усаглашености издата до дана ступања на снагу овог закона важе до истека рока на који су издата.

Члан 57.

Поступци оцењивања усаглашености, поступак испитивања и одобрења типа мерила, односно оверавања мерила започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са одредбама Закона о метрологији („Службени гласник РС”, број 30/10).

Члан 58.

Поступци који се односе на овлашћивање привредних субјеката и других правних лица за обављање послова оверавања мерила, започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са одредбама овог закона.

Поступци признавања важења иностраних уверења, жигова и знакова усаглашености започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са одредбама овог закона.

Члан 59.

Метролошки инспектори који немају положени стручни испит, а који обављају послове метролошког надзора дужни су да овај испит положе у року од годину дана од дана ступања на снагу подзаконског акта којим се прописује полагање стручног испита.

Члан 60.

Овлашћена тела која су до дана ступања на снагу овог закона овлашћена за обављање послова оверавања мерила дужна су да, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона усагласе своје пословање са овим законом.

Запослени и друга ангажована лица у овлашћеном телу из става 1. овог члана дужна су да положе стручни испит у року од годину дана од дана ступања на снагу подзаконског акта којим се прописује полагање стручног испита.

Члан 61.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о метрологији („Службени гласник РС”, број 30/10).

Члан 62.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.